

Литература.

1. Хозяйственный кодекс Украины ВР Украины. Кодекс хозяйственный от 16.01.2003 № 436-IV В, ст. 70.
2. Войнаренко М.П., Ткаченко М.А. Моделювання перехідних процесів великих економічних систем // Вісник Технологічного університету Поділля. – 1999. – № 4. – С. 11 – 15.
3. Porter Michael E. Clusters and the New Economics of Competention // Harvard Business Review. – 1998, – November – December. – P. 77 – 90.
4. Прайс Вольфганг. Роль недержавної організації як рушія перетворень // Перспективи дослідження. – 1999. – №2. – С. 24 – 36.
5. Василенко В.А., Диденко А.Н. Кластеризация малых предприятий и конкурентные стратегии их развития // Ученые записки Крымского инженерно-педагогического университета. Выпуск. 10. Экономические науки. – Симферополь: НИЦ КИПУ, 2007. – С. 73 – 78.
6. Бондаренко В. Малые предприятия в системе кластеров. // Малое предприятие. – 2005. – № 11. – С. 13 – 17.
7. Портер М. Международная конкуренция. Конкурентные преимущества стран: Пер. с англ./ Под ред. В.Д. Щетинина. – М.: Междунар. отношения, 1993. – 896 с.

ОПРАЦЮВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОЕКТУ РАЦІОНАЛЬНОЇ ВИРОБНИЧОЇ СТРУКТУРИ ВНУТРІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА СІЛЬСЬКИХ АГЛОМЕРАЦІЙ

ОСТРОВЕРХ О.В.,

***ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Головним завданням процесу опрацювання та реалізації проекту формування раціональної виробничої структури внутрішнього середовища сільських агломерацій Лівобережного Лісостепу України полягає у встановленні оптимальних співвідношень між функціональними блоками підприємницької діяльності на всіх рівнях їх ієрархії.

Про які саме компоненти або функціональні блоки іде мова в даному випадку? У спеціальній літературі внутрішнє середовище прийнято поділяти на дві сфери діяльності. В межах нормальної сільської агломерації має бути дві складові сфери – сільська виробничо – господарська сфера (сільський АПК) та сільська соціальна сфера. Кожна з сфер має ієрархічну побудову, яка передбачає наявність функціональних блоків різних рівнів. Ми пропонуємо функціональні блоки вищого рівня назвати мегаблоками. Таких мегаблоків у першій

сфері є два і у другій також два.

Перша сфера включає два мегаблока :

1. Виробництво сирової продукції сільського господарства і включає два функціональних блоки:

— Виробництво сирової продукції рослинництва;

— Виробництво сирової продукції тваринництва.

2. Виробництво продукції промислової переробки сирової продукції рослинництва і тваринництва виробництво будівельної продукції та надання послуг об'єктами виробничої інфраструктури, який включає в себе такі функціональні блоки:

виробництво продуктів промислової переробки сирової продукції рослинництва і тваринництва;

— виробництво будівельної продукції;

— надання господарських послуг;

— надання транспортних і спеціальних послуг;

— технічна експлуатація машин та обладнання;

— експлуатація енергетичного господарства;

— охорона довкілля.

Цілком зрозуміло, що успішне функціонування першої сфери є неможливим без взаємодії з другою – соціальною сферою села, яка включає також два мегаблока:

1. Надання соціально – побутових послуг, який включає в себе такі функціональні блоки:

— надання послуг об'єктами житлово–комунального господарства (ЖКГ);

— надання послуг об'єктами соціально–побутового обслуговування;

— надання послуг об'єктами торгівельного обслуговування.

2. Надання соціально – культурних послуг який включає в себе такі функціональні блоки:

— надання послуг закладами освіти;

— надання послуг закладами охорони здоров'я;

— надання послуг закладами фізичної культури і спорту.

В якості одиниці виміру розмірів згаданих вище мегаблоків та функціональних блоків, що входять до їх обрано чисельність операційних працівників.

Важливим завданням оптимізації виробничої структури внутрішнього середовища сільських агломерацій є встановлення оптимального співвідношення між функціональними мегаблоками та між функціональними блоками усередині цих останніх.

Отже головна ціль опрацювання та реалізації проекту раціональної виробничої структури внутрішнього середовища

сільських агломерацій. полягає у встановленні параметрів раціональної номенклатури функціональних блоків на всіх рівнях внутрішнього середовища сільських агломерацій а також у побудові моделі раціональної виробничої структури.

На кафедрі організації виробництва, бізнесу та менеджменту Харківського національного технічного університету сільського господарства ім. П. Василенка була опрацьована модель внутрішнього середовища сільської агломерації характеристика якої представлена нижче в таблиці 1, яка дозволяє розглянути виробничу структуру внутрішнього середовища Козачо - Лопанської селищної агломерації Дергачівського району Харківської області площа ріллі якої становить 5846 га. та нараховує 7014 чол. населення.

Як видно з таблиці у виробничо – господарській сфері має бути зайнято 692 чол. що складає 75,9 %, з них в рослинництві 111 чол. – 12,2 %, в тваринництві 135 чол. – 14,8 %, сектор доповнюючого виробництва та виробничої інфраструктури має складати 446 чол. – 48,9 %.

Соціальна сфера має складати 220 чол. – 24,1 % з них у закладах соціально – побутового обслуговування 128 чол. – 13,9 %, у заклади соціально – культурного обслуговування 92 чол. – 10,2 %.

Таблиця 1

Інформація про перспективну оптимальну виробничу структуру внутрішнього середовища Козачо-Лопанської селищної агломерації Дергачівського району Харківської області

Найменування мегаблоків (секторів)	Найменування основних функціональних блоків (підсекторів та інших)	Нормативна виробничо – господарська структура сільської агломерації в цілому		Оптимальна виробнича структура окремих функціональних блоків, %
		в % до загального підсумку	Чисельність операційних працівників чол.	
1	2	3	4	5
Виробничо – господарська сфера				
Мегаблок 1 Аграрний сектор – виробництво сирової продукції сільського господарства	1.1. Виробництво сирової продукції рослинництва	12,2	111	45,1
	1.2. Виробництво сирової продукції тваринництва	14,8	135	54,9
	Разом мегаблок 1	27,0	246	100

Продовження таблиці 1

1	2	3	4	5
<u>Мегаблок 4</u>	4.1 Підсектор доповнюючих виробництв			
Сектор доповнюючих виробництв та виробничої інфраструктури	4.1.1 Промислове підсобне виробництво	9,0	82	70
	4.1.2 Виробництво будівельної продукції	3,8	35	30
	Разом під сектор 4.1	12,8	117	100
	4.2 Підсектор виробничої інфраструктури			
	4.2.1. Господарські послуги	7,6	69	21
	4.2.2. Транспортні та спеціальні послуг	10,1	92	28
	4.2.3. Технічна експлуатація машин та обладнання	5,7	52	15,8
	4.2.4. Експлуатація енергетичного господарства	11,4	104	31,8
	4.2.5. Охорона довкілля	1,3	12	3,5
	Разом підсектор 4.2	35,1	329	100
Разом мегаблок 4	48,9	446	X	
Разом у виробничо – господарській сфері	75,9	692	X	
Мегаблок 4 Сектор доповнюючого виробництва та виробничої інфраструктури разом	37,6	247	100	
Сільський АПК разом	62,4	409	X	
Соціальна сфера села				
<u>Мегаблок 2.</u>	2.1. Надання послуг житлово – комунального комбінату.			
Надання соціально – побутових послуг	2.2. Надання послуг комбінату соціально - побутового обслуговування.	0,6	6	4,5
	2.3. Надання послуг комбінату торгівельного обслуговування.	7,0	64	50
	Разом мегаблок 2	6,3	58	45,5
	Разом мегаблок 2	13,9	128	100
<u>Мегаблок 3.</u>	3.1. Надання послуг закладів освіти.			
Надання соціально – культурних послуг	3.2. Надання послуг закладів охорони здоров'я	5,06	46	49,7
	3.3. Надання послуг закладів культури	1,3	12	12,5
	3.4. Надання послуг закладів фізичної культури і спорту	2,28	20	22,4
	Разом мегаблок 3	1,56	14	15,4
	Разом мегаблок 3	10,2	92	100

Продовження таблиці 1

1	2	3	4	5
Разом у соціальній сфері		24,1	220	X
Разом операційних працівників в Козачо - Лопанській селищній агломерації		100	912	X

Цілоком зрозуміло, що виконання сформульованого вище завдання процесу опрацювання та реалізації проекту формування раціональної виробничої структури внутрішнього середовища сільської агломерації багато в чому залежить від обраного алгоритму його реалізації. Як відомо, алгоритм будь – якого процесу має включати ряд послідовних під процесів (або стадій). В свою чергу кожен із підпроцесів має власне завдання, продукти реалізації цих завдань, а також тягнуть за собою ті чи інші наслідки. В даному випадку є всі підстави вважати цілоком прийнятним наступний алгоритм будь якого процесу:

- 1) опрацювання загальної концепції процесу що є об'єктом досліджень;
- 2) формування оптимального ресурсного потенціалу внутрішнього середовища сільської агломерації що є об'єктом досліджень;
- 3) опрацювання проекту формування оптимальної виробничої структури мегаблока 1;
- 4) опрацювання проекту формування оптимальної виробничої структури мегаблока 4;
- 5) опрацювання проекту формування оптимальної виробничої структури мегаблока 2;
- 6) опрацювання проекту формування оптимальної виробничої структури мегаблока 3.

ЕНЕРГЕТИЧНА ОЦІНКА ТЕХНОЛОГІЙ ВИРОЩУВАННЯ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ

***Піпина Т.Є., Заїка С.О., Наретя Т.С.,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Збільшення обсягів виробництва і підвищення якості зерна – одне з головних завдань, яке стоїть сьогодні перед аграрним сектором економіки України. Вирішити це завдання можливо за рахунок впровадження прогресивних технологій вирощування, технічного